

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د مولانا سعید افغانی د سولې او تفاهم، نشراتي ارگان

www.said-afghani.org

آزاده، ټولنيزه، علمي، فرهنگي و نشراتي ارگان

Dr.Said Afghani

د مولانا سعید افغانی: آزاده، ټولنيزه، علمي، فرهنگي او نشراتي ارگان ته بڼه راغلاست!

برهان الدين « سعیدی »

تاریخ نشر: 20 جون 2026 میلادی

مرگ چیست؟

به روز مرگ چو تابوت من روان باشد - گمان مبر که مرا درد این جهان باشد
جنازه ام چو ببینی مگو فراق، فراق - مرا وصال و ملاقات آن زمان باشد

مولانا جلال الدین « بلخی »

مرگ در ادبیات زبان: « قطع حیات، مردن، موت، فنا و نیستی » را گویند؛ مترادف مرگ: « وفات، درگذشت، اجل، فوت، رحلت، ممات، هلاکت و خواب ابدی » است؛ متضاد مرگ: « زندگی، هستی، حیات » و جمع مرگ: « مرگ‌ها » میباشد.

- علم طب: تحقیقات علم طب ثابت ساخته که مرگ « توقف کامل، قطعی و پایان فعالیت حیات بیولوژیک بدن » است و معیار تشخیص سه گانه آن از لحاظ: « مرگ مغزی و عصبی، توقف قلبی و توقف تنفسی » با تفکیک: « مرگ طبیعی و مرگ غیر طبیعی » میباشد.

- علم فیزیکی و شیمی « تحفظ کتله و جدول مندلیف »: بیان مینمایند که: پس از مرگ؛ اتم‌های بدن نابود نمی‌شوند، فقط بازگشت به طبیعت است. همچنان **علم زیست شناسی** اظهار مینماید که: مرگ پایان ماده نیست، بلکه تغییر شکل در پنج مرحله اصلی ذیل: « مرحله تازه، مرحله تورم، مرحله پوسیدگی فعال، مرحله پوسیدگی پیشرفته و مرحله اسکلیت شدن » صورت میگیرد.

- مصریان قدیم « کتاب مردگان، طلسم ۱۲۵ »: باور داشتند که مرگ پایان زندگی نیست؛ بلکه انتقال و تغییر شکل « گذر به حیات ابدی » است. بناً بخاطر بقای روح، جسد متوفی را به طریقه خاص مومیایی میکردند و همراه با او: جواهرات، لوازم، خوراکی‌ها و حتی « کتاب مردگان » را میگذاشتند تا روح « نابود » نشده و همیشه به آن مراجعه کند تا به سعادت ابدی برسد.

- آیین یونان قدیم؛ کتاب‌های هومر « ایلیاد و اودیسه »: معتقد بودند که روح به شکل یک سایه یا شبیح بی رمق از بدن جدا شده و به مسیر فعالیت خود ادامه میدهد. البته طریقه و روش دوره تاریخی « هومری » این بود که: جسد متوفی را میسوختاندند و خاکستر آن را در کوزه و یا ظرف گلی می انداختند و به خاک می سپردند. بعداً در عصر « کلاسیک » این روش تغییر یافت و مرده را بشکل کامل با اشیاء قیمتی در خاک دفن میکردند.

- آیین قدیم هندونیسیم « کتاب بهاگوااد - گیتا »: اعتقاد داشت که مرگ « کالبد فانی » پایان حیات نیست، بلکه تعویض لباس روح ازلی « تناسخ ارواح » و آغاز حیات جدید « سامسارا » در جسم دیگری بخاطر طی تکامل روح میباشد. بناً؛ جسد متوفی را میسوختاندند تا پنج عنصر اصلی طبیعت: « خاک، آب، آتش، باد و فضا » از آن خارج شده و روح بتواند « تولد دوباره » را در بدن جدید آغاز کند.

- آیین زرتشت « کتاب گاتها »: بر خلاف روش و طریقه « مصریان ، یونان و هند »؛ یقین داشت که روح پس از مرگ؛ سه روز را در جهان مادی سپری کرده و صبح روز چهارم، سفر خود را برای عبور از پل چینوت « پل جداکننده یا تفکیک کننده » به سوی حساب و حیات ابدی آغاز میکند. بناً؛ جسد متوفی را « بدون پوشش » بالای کوه بلند « دخمه » یا « برج خاموشان » می گذاشتند تا پرندگان و حیوانات گوشت آن را بخورند و افتاب استخوان را خشک کند. متعاقباً استخوانها را در چاه می انداختند و یا در صندوقچه های سنگی بالای کوه می گذاشتند تا حفاظت از عناصر چهارگانه طبیعت « آب، آتش، خاک و هوا » صورت گیرد.

- ادیان ابراهیمی « یهودیت، مسیحیت و اسلام »: مرگ را سفر از زندگی دنیا « فانی » به دنیا آخرت « ابدی » میدانند و باور دارند که روح پس از مرگ به مبدأ اصلی برمیگردد.

خاصاً دین مبین اسلام و کتاب الله « قران کریم » گواهی میدهد که: مرگ پایان زندگی و حیات نیست، بلکه اجل همه مخلوقات به اساس حکمت و تقدیر الهی ؛ در موقع معین فرا میرسد و با قبض روح ، علایق با بدن ختم شده و روح تا روز قیامت « نفخ صور »؛ در عالم « برزخ » میباشد.

قابل تذکر است که : دین مقدس اسلام بر خلاف روش آیین باستانی « مومیایی کردن ، دفن کردن بالوازم ، سوختاندن و یا گذاشتن به خوراک پرندگان و حیوانات » ؛ در تکریم و تدفین متوفی « میت » با در نظر داشت شریعت و آداب اسلامی، عمل مینمایند تا بازگشت به خاک صورت بگیرد.

همچنان خواجه عبدالله « انصاری » مرگ را به چهار نوع : مرگ اهانت و لعنت: « مرگ کافران »، مرگ حسرت و معصیت : « مرگ عاصیان »، مرگ تحفه و کرامت: « مرگ مؤمنان » و مرگ خلعت و مشاهدت : « مرگ پیغمبران » ؛ تقسیم کرده است.

باید خاطر نشان ساخت که: الله تعالی مرگ و زندگی را به این آفریده تا امتحان کند که کی با تقوا « نیکوکارتر » است. بناً؛ وقتیکه انسان به حق میرسد، پرونده اعمال او بسته شده متعاقباً « نه مال و نه هم منال » برایش کمک و یاری میکند. بلکه فقط پاداش اجر و ثواب سه چیز: « صدقه جاریه، علم و دانش نافع و فرزند صالح » به او میرسد.

چنانچه مولانا داکتر محمد سعید « سعید افغانی » در مورد مرگ چنین فرموده است: « اکثر خلک د مرگ خُخه داریزی، مگر زه دژوند خُخه زیات داریبوم ، داریبوم چه خطا نشم بی خایه قدم کیرنه بدم ، دچا دبی موجهه تکلیف موجب و نه گرخم ، دژوند رسالت را خُخه خطا نشی او دبی عدالتی او بی انصافی مرتکب نشم ».

آی الله تعالی حکیم و با حکمت!

باوردارم که با حکمت خویش مرگ و زندگی را آفریدی تا آزمایش کنی که کی با تقوا است! بناً؛ با لطف خویش روح من را در این دنیای فانی از بند اعمال « ردیله و خبیثه » نجات ده و به راه صراط المستقیم توام با « خیر، سعادت و رستگاری »، هدایت و رهنمایی کن.

آی الله تعالی بخشاینده و مهربان!
یقین دارم که هر نفسی چشنده مرگ است و به سوی تو باز میگردد! فلهدا؛ مرحمت کن تا از
« مرگ اهانت و لعنت و مرگ حسرت و معصیت » نجات یابم.

آی الله تعالی عادل ، الرحمن و الرحیم!
نمیدانم که تقدیرم چیست ؟ ولی ؛ از ذات حق و حقیقت تو طلب مغفرت و آمرزش مینمایم تا
در روز حشر و رستاخیز؛ اعمال نامه ام را بدست راستم « سمت راست » بدهید ، تا به دیدار
نور مقدس تو مشرف شده و به سعادت آبدی برسم.

امین یا رب العالمین

برهان الدین « سعیدی »

منابع و مأخذ:

- سوره الملك ، ایه مبارکه « ۲ »: الله تعالی مرگ و زندگی را به این آفریده تا امتحان کند ...
- سوره بقره، ایه مبارکه « ۱۵۶ » : ما از آن خداییم و به سوی او بازمی گردیم.
- سوره العنکبوت، ایه مبارکه « ۵۷ »: هر نفسی چشنده مرگ است به اصل خود برمیگردد ...
- سوره الزمر، ایه مبارکه « ۴۲ »: روح در موقع خواب و موقع مرگ گرفته میشود و...
- سوره ق ، ایه مبارکه « ۱۹ »: در مورد رسیدن سكرات مرگ.
- سوره الأعراف ، ایه مبارکه « ۳۴ » : در مورد رسیدن اجل و قبض روح...
- سوره المؤمنون ، ایه مبارکه « ۱۰۰ »: در مورد نگهداری روح در عالم برزخ...
- سوره النحل ، ایه مبارکه « ۳۲ » : در مورد مرگ پاکان و مؤمنان...
- سوره الأنفال ، ایه مبارکه « ۵۰ »: در مورد مرگ کافران توام با عذاب.
- سوره ابراهیم ، ایه مبارکه « ۴۱ »: در روزی حساب بر من، پدر، مادرم و مؤمنان، مرحمت کن.
- سوره الحج ، ایه مبارکه « ۷ »: محشر یا رستاخیز آمدنی است و مردگان از گور زنده میشوند.
- سوره الحاقه، آیات مبارکه « ۱۹ تا ۲۴ » : در مورد اعمال نامه بدست راست و ...
- سوره الزمر، ایه مبارکه « ۶۸ » : در مورد دمیدن نفخ صور در زمین و آسمان .
- سوره طه، ایه مبارکه « ۵۵ »: از خاک آفریده شدید، به آن باز می گردید و از آن زنده میشوید...
- کشف الاسرار و عدة الابرار « تفسیر خواجه عبدالله انصاری »: ابوالفضل رشیدالدین میبیدی، صفحه « ۱۱۸۱ »،
- تفسیر سوره الأنفال، ایه « ۵۰ »: در مورد اقسام مرگ.
- د نجات او کامیابی لیارد علم او فلسفی له نگاه : مولانا دكتور محمد سعید « سعید افغانی »، صفحات « ۶۸ - ۷۶ » در مورد : د مرگ د ویری علاج و مضمون تحت عنوان مرگ.
- صحیح مسلم « کتاب الوصیة، حدیث شماره ۱۶۳۱ » سنن ابی داوود ؛ در مورد سه چیز: « صدقه جاریه، علم و دانش نافع و فرزند صالح » که برای مرده ثواب دارد.
- تحقیقات علم طب از: سازمان بهداشت جهانی ، کمیته مشورتی دانشگاه هاروارد ، انجمن های پزشکی و حقوقی آمریکا و پوهنتون های سلطنتی پزشکی در انگلستان : و همچنان علم شیمی و دو قانون « تحفظ کتله و جدول مندلیف » در مورد مرگ.
- کتاب بهاگاواد - گیتا : فصل دوم، چکیده مطالب گیتا ؛ ایه « ۱۱ تا ۲۵ » صفحه « ۷۱ تا ۸۶ »: در مورد مرگ، کالبد فانی ، روح ازلی و...
- کتاب گات ها « اوستا »: تالیف و ترجمه ابراهیم پور داود ؛ یسنا « ۵۰ و ۵۱ » در مورد روح و روز قیامت و صفحات « ۴۲۸ - ۴۳۳ » : در مورد پل چینوت و پل آخرت.
- فرهنگ زبان فارسی: صفحه « ۹۸۶ » و فرهنگ امید : صفحه « ۸۵۴ » در مورد مرگ.

www.said-afghani.org - بازگشت به صفحه اصلی